

КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗБРОЇ, БОЄПРИПАСІВ, ВИБУХОВИХ РЕЧОВИН І ПРИСТРОЇВ ТА СЛІДІВ ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ

CRIMINALISTICS RESEARCH OF WEAPON, LIVE AMMUNITION, EXPLOSIVES AND DEVICES AND TRACKS OF THEIR APPLICATION

Копча В.В.,

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального права та процесу
Ужгородського національного університету*

Копча Н.В.,

юрист

Стаття присвячена висвітленню принципів судової балістики, криміналістичній техніці, яка вивчає вогнепальну зброю та боеприпаси, закономірності виникнення слідів їх застосування. Автор вказує на акумулювання досягнень теорії і практики, оптимальне розроблення та дослідження слідів злочину для встановлення обставин їх вчинення.

Ключові слова: дослідження зброї, боеприпасів, вибухових речовин і пристроїв.

Статья посвящена освещению принципов судебной баллистики, криминалистической технике, изучающей огнестрельное оружие и боеприпасы, закономерности возникновения следов их применения. Автор указывает на аккумуляцию достижений теории и практики, оптимальное исследование следов преступлений для определения обстоятельств их совершения.

Ключевые слова: исследование оружия, боеприпасов, взрывчатых веществ и устройств.

The article is devoted to the coverage of the principles of judicial ballistics, of criminalistic technology, studying firearms and ammunition, the regularities of occurrence of traces of their use. The author points out the accumulation of the achievements of theory and practice, the optimal investigation of traces of crimes to determine the circumstances of their commission.

Key words: study of weapons, ammunition, explosives and devices.

Постановка проблеми. У сучасній криміналістичній науці існує декілька думок про те, що вивчає судова балістика. Але всі вони сходяться в одному: одним із предметів її вивчення є ручна зброя, боеприпаси, вибухові речовини і пристрої та сліди їх застосування. Очевидно, що дедалі більше злочинів вчиняються із застосуванням вогнепальної зброї. Це пов'язано, насамперед, з тим, що де в чому ринок вогнепальної зброї став ліберальнішим, а також з'явилося більше можливостей для отримання зброї незаконним шляхом. Тому важливо розвивати судову балістику, застосовувати нові технології в процесі судово-балістичної експертизи. Це приведе до швидкого і точного накопичення доказового й оперативного матеріалу і, звичайно, полегшить роботу слідчим і оперативним органам.

Стан опрацювання. Значний внесок у розбудову вчення про судову балістику зробили такі вчені криміналісти: Р.С. Белкін, В.С. Кузьмічов, Г.І. Прокопенко, В.І. Перкін, П.Д. Біленчук, В.К. Весельський, В.Б. Школьнік, Ю.Б. Комаринська.

Варто також зазначити, що судова балістика – це галузь криміналістичної техніки, яка вивчає ознаки вогнепальної зброї та боеприпасів, закономірності виникнення слідів їх застосування, розробляє засоби і методи збирання та дослідження таких слідів для встановлення певних обставин розслідуваних злочинів, а також рекомендацій щодо запобігання злочинам, пов'язаним із вогнепальною зброєю.

У військово-технічній галузі – це вчення про закони польоту снарядів, випущених із вогнепальної зброї. У судовій же балістиці досліджується вогнепальна зброя і наслідки застосування її зі злочинною метою. Дослідження зброї надає можливість висунути обґрунтовані версії, виявити суттєві обставини в провадженні, встановити винну особу.

Мета статті полягає в дослідженні питань, пов'язаних із тлумаченням терміна судової балістики.

Виклад основного матеріалу. Судова балістика вивчає комплекс питань, які стосуються: визначення властивостей вогнепальної зброї та боеприпасів (наприклад, чи є вилучений у затриманого предмет вогнепальною зброєю; чи придатна зброя до стрільби; чи можливий мимовільний постріл із вказаної зброї тощо); визначення групової належності зброї та боеприпасів або їх частин (наприклад, до якого виду чи зразка належать патрон, куля, гільза; зі зброї якої моделі (системи) відстріляно таку кулю, гільзу тощо – *В. К.*); ідентифікації зброї та боеприпасів (наприклад, чи з даної зброї відстріляна куля, гільза; з одного чи різних екземплярів зброї відстріляні дві кулі або гільзи, які виявлені в різних місцях; чи були куля і гільза до пострілу частинами одного патрона тощо – *В. К.*); встановлення окремих обставин застосування вогнепальної зброї (наприклад, відстань, з якої стріляли; напрямок пострілу; взаємне розташування зброї та перешкоди; кількість пострілів та ін. – *В. К.*).

Речовими доказами в разі використання вогнепальної зброї можуть бути зброя та її частини, патрони, гільзи, кулі, дріб, картеч, пробоїни, пижі, незгорілі порошинки, пристрої, пристосування і матеріали, що застосовувалися під час кустарного виготовлення зброї та боеприпасів. Об'єктами судово-балістичного дослідження є: ручна вогнепальна зброя; окремі частини та приналежності зброї; боеприпаси; сліди пострілу (сліди застосування зброї – *В. К.*); засоби й інструменти, що застосовувалися для спорядження патронів або виготовлення снарядів.

Видами та характеристикою об'єктів балістичного дослідження зброї, боеприпасів і слідів пострілу можуть бути вогнепальна зброя, яка призначена для механічного враження цілі на відстані снарядом, що одержує спрямований рух за рахунок енергії порохового або іншого заряду. Загальні ознаки вогнепальної зброї: вогнепальність; спеціальне призначення для заподіяння ушкоджень; убойна сила; надійність.

Конструктивні ознаки вогнепальної зброї: ствол пряма металева трубка, що забезпечує надання снаряду необхідної кінетичної енергії і його направлення в ціль, що вражається. Замикаючий механізм призначений для досилання патрона в патронник і герметизації ствола, чим забезпечується спрямований поступальний рух снаряда під дією газів спаленого пороху. Ударний механізм забезпечує запалення порохового заряду.

Класифікація вогнепальної зброї:

– *за призначенням*: бойова – призначена для вирішення бойових завдань (пістолети ТТ, ПМ, автомат Калашникова тощо – *В. К.*); мисливська – призначена для мисливських цілей (ТОЗ-11, ТОЗ-16, ТОЗ-17, ІЖ-49, ІЖ-54, ТОЗ-25 та ін. – *В. К.*); навчально-спортивна – призначена для занять спортом (гвинтівки 5,6 мм ТОЗ-8М, ТОЗ-12, пістолет 5,6 мм Марголіна – *В. К.*);

– *за довжиною ствола*: короткоствольна – довжина ствола до 16 см. (пістолети і револьвери – *В. К.*); середньоствольна – до 55 см (пістолети-кулемети, автомати, карабіни – *В. К.*); довгоствольна (гвинтівки, кулемети – *В. К.*);

– *за кількістю зарядів*: однозарядна (деякі спортивні гвинтівки, мисливські рушніці – *В. К.*); багатозарядна (бойова зброя, спортивні пістолети – *В. К.*);

– *за дією ударно-спускового механізму*: автоматична – якщо механізм діє так, що стрільба йде доти, доки палець не буде знятий зі спускового гачка і поки не будуть витрачені патрони; напівавтоматична – після пострілу затвор відходить назад під дією порохових газів, а гільза витягається з патронника. Уперед затвор рухається під дією зворотної пружини, причому він захоплює з магазину черговий патрон і досилає його в патронник. Для проведення чергового пострілу потрібно знову натиснути на спусковий гачок; неавтоматична – однозарядна і багатозарядна магазинна зброя, в якій перезарядження проводиться стріляючим після кожного пострілу, а енергія порохових газів використовується тільки для додання снарядові руху; комбінована – автоматично

обмежує тривалість безперервної стрільби (наприклад, АК, гвинтівка М16А1 (Сполучені Штати Америки), стріляє одиночним пострілом, чергою по три постріли і довільною чергою – *В. К.*);

– *за конструктивними особливостями каналу ствола*: нарізна; гладкоствольна; змішана (комбінована – *В. К.*);

– *за способом виготовлення*: заводська зброя, виготовлена в умовах технічно оснащеного промислового виробництва за відповідними державними або фірмовими стандартами. Такій зброї надається найменування за прізвиськом конструктора (наприклад, пістолет Макарова – *В. К.*), або назва заводу чи фірми-виготовлювача (ТОЗ – Тульського збройового заводу, «Вальтер» – фірма «Вальтер» – *В. К.*); кустарна зброя, виготовлена майстрами-зброярами в кустарних майстернях. За оформленням і бойовими якостям вона близька до заводської, але за конструкцією і розмірами не відповідає стандартам, у слідчій практиці зустрічається порівняно рідко; саморобна – здебільшого, виготовляється з підручних матеріалів без дотримання технічних умов; перероблена – виготовляється злочинцями зі стандартної зброї шляхом внесення конструктивних змін – укорочування ствола, відпилювання приклада (наприклад, обрізи бойових і спортивних гвинтівків, мисливських рушниць – *В. К.*);

– *за числом стволів*: одноствольна (гвинтівки, карабіни, автомати, пістолети, револьвери – *В. К.*); двоствольна (здебільшого, мисливська зброя – *В. К.*). Стволи можуть бути розташовані як у горизонтальній (ІЖ-54 – *В. К.*), так і у вертикальній (ІЖ-27 – *В. К.*) площині; багатоствольна (в основному трьох- і чотирьохствольні рушніці – *В. К.*).

– *за калібром*: малий – 3,00; 4,00; 4,25; 5,00; 5,45; 5,60; 6,00; 6,35; 6,50 мм; нормальний – 7,00; 7,62; 7,63; 7,65; 7,80; 8,00; 8,85; 9,00 мм; великий – 9,65; 11,43; 11,55; 11,65 мм і більше.

Калібр нарізного ствола зброї відповідає відстані між протилежними полями нарізів. В усіх європейських країнах калібр обчислюється в міліметрах, в Америці й Англії – у дюймах, де калібри визначаються за зовнішнім діаметром гільзи патрона, вимірюваним у тисячних долях англійського дюйма. Американська зброя вимірюється в сотих долях дюйма. Калібр гладкоствольної зброї – числова величина, рівна кількості круглих куль, які можна виготовити з одного англійського фунта свинцю (453,6 г – *В. К.*). Наприклад, 12 куль для рушніці 12-го калібру, 16 куль для рушніці 16-го калібру. Фактичного діаметра каналу ствола вона не відбиває.

Патрон – це сполучення необхідних для пострілу компонентів (порох, куля або дріб – *В. К.*) в оболонці. Стрільба з сучасної зброї здійснюється унітарним патроном, який складається з гільзи, заряду пороху, кулі або дробу і капсуля, а мисливський патрон, крім того, має пиж. Гільза – це основний елемент спорядження патрона, тонкостінна стакано-подібна ємність, призначена для розміщення і зберігання від зовнішнього впливу порохового заряду, а також закріплення капсуля і кулі (розміщення

дробу – *В. К.*). Гільза складається з денця, корпусу і дульця, в якому закріплюється куля. У гільзі дробового патрона дульце відсутнє. Гільза виготовляється з металу або картону (рідше з пластмаси – *В. К.*). Стрільба з нарізної зброї провадиться кулями, а з гладкоствольної – дробом, спеціальними кулями, картечцю. Куля – це металеве (найчастіше свинцеве – *В. К.*) тіло для стрільби з вогнепальної зброї. Кулі в нарізній зброї бувають оболончасті, полуоболончасті та безоболончасті. У бойовій зброї використовуються кулі спеціального призначення: важкі, бронебійні, трасуючі, запалювальні, розривні та ін. Дріб – це свинцеві кульки (рідше шматочки свинцю – *В. К.*) призначені для пострілу із дробової зброї. Дріб має діаметр 1,5–5 мм. Дріб, що має діаметр більш ніж 5 мм, називається картечцю.

Порох – це вибухова речовина, яка застосовується в зарядах вогнепальної зброї. Поділяється на димний (під час його згоряння виділяється певна кількість диму – *В. К.*) і бездимний (згоряє без виділення диму – *В. К.*). За формою димний порох має вид маленьких порошинок різноманітної конфігурації, бездимний порох – пластинок або циліндриків однакових розмірів.

Пиж – шматок войлоку або іншого щільного матеріалу, який відокремлює у заряді порох від кулі чи дробу. Піжі використовуються в патронах для гладкоствольних мисливських рушниць. Піжі бувають основні й додаткові. За матеріалом пижі поділяються на повстяні, картонні, деревноволокнисті та ін.

Під час пострілу з вогнепальної зброї відбувається взаємодія порохового заряду, снаряда (кулі, дробу – *В. К.*) і перепони, внаслідок чого виникають зміни, які називаються слідами пострілу. До слідів пострілу належать: стріляні снаряди, гільзи, пижі; сліди частин зброї, що утворюються на стріляних кулях і гільзах; частки речовин, що виникають під час згоряння пороху, які викидаються з каналу ствола; сліди-ушкодження від снаряда на враженому об'єкті; відкладення кіптяви пострілу на тілі (найчастіше на руці – *В. К.*) особи, що стріляла, на гільзах, кулях, на частинах зброї.

Сліди частин зброї утворюються на кулях, дробі та гільзах. Вид і характер слідів залежить від конструкції зброї. На *гільзі*, відстріляної з автоматичної зброї, сліди утворюються: на капсулі – слід від бійки ударника у вигляді вм'ятин і сліди переднього зрізу затвора; на денці гільзи – слід відбивача; на ребрі та дні кільцевого паза – сліди від зацепа викидача; на корпусі гільзи – сліди патронника у вигляді повздовжніх трас і дрібні вм'ятини від країв кожуха затвора. На кулі (під час пострілу з нарізної зброї – *В. К.*) утворюються сліди від стінок каналу ствола. Кількість слідів (смуг – *В. К.*) та їхній нахил щодо повздовжньої осі кулі відповідають кількості та напрямку нарізів каналу ствола.

Сліди від снарядів на перешкоді: 1) основні (утворюються кулею, картечцю, дробом – *В. К.*): пробоїни (мають вхідний та вихідний отвори. Найчастіше краї вихідного отвору нерівні, вивернуті назовні. Вихідний отвір, зазвичай, більший, ніж вхідний – *В. К.*);

вм'ятини утворюються, коли куля вже втратила свою первісну швидкість або перешкода має міцний матеріал; сліди рикошету (відколу – *В. К.*) утворюються під час удару кулі об перешкоду при малому куті зустрічі. Куля водночас змінює напрямок польоту; 2) додаткові (утворюються на перешкоді внаслідок впливу на неї порохових газів, а також незгорілих або напівзгорілих порошинок, кіптяви, часток змащення каналу ствола – *В. К.*): пасок обтирання (на тілі людини – пасок осаднення – *В. К.*) – має вигляд темної смуги, розташованої по краю вхідного отвору. Утворюється частинами речовин (кіптяви і змащення – *В. К.*), які винесені кулею з каналу ствола, а також частинами матеріалу, з якого виготовлена куля (залишається на перешкоді незалежно від відстані пострілу – *В. К.*); штанцмарка – відбиток дульної частини ствола в разі постріла в упор (кіптява, напівзгорілі порошинки, обпалення, розриви, які залишаються на перешкодах, розташованих близько до зброї – *В. К.*).

Слідчий, який проводить огляд вогнепальної зброї та слідів пострілу, по-перше, здійснює огляд зброї, боєприпасів і слідів пострілу відповідно до вимог норм Кримінально-процесуального кодексу (далі – КПК) (ст. ст. 190–193, 195). У разі потреби слідчий запрошує для участі в огляді спеціаліста з судової балістики.

Завданням огляду є виявлення, фіксація, вилучення зброї, боєприпасів, слідів пострілу і дослідження їх на місці події для визначення виду, системи, калібру зброї, кількості пострілів, дистанції, напрямку і місця, з якого було зроблено постріл. Виявлену зброю фіксують за допомогою фотографування й описують у протоколі огляду. Під час огляду зброї необхідно дотримуватися певних правил. Так, під час огляду бойової зброї необхідно: встановити, чи знаходиться курок на бойовому або запобіжному взводі та чи є патрон у патроннику; витягти магазин, оглянути його поверхню; розрядити зброю; вжити заходів щодо відшукання слідів; оглянути внутрішню поверхню каналу ствола для виявлення слідів пострілу у вигляді нагару, незгорілих порошинок; встановити, чи немає яких-небудь ушкоджень на зброї або чи не відсутні які-небудь частини; визначити наявність або відсутність запаху пороху в каналі ствола.

У протоколі огляду про зброю треба вказати: місце виявлення; відстань від двох нерухомих об'єктів; положення ствола зброї; вид; систему; наявність і зміст маркувальних позначок; номер зброї або її частин; загальний стан зброї; положення курка запобіжника, кожуха затвора; наявність патрона (гільзи) в патроннику, магазині (барабані), слідів пальців на зброї, кіптяви і нагару, сторонніх часток у стволі та слідів запаху порохових газів.

Огляд боєприпасів. Патрони, гільзи, кулі, дріб, картеч, пижі підлягають виявленню, фіксації й дослідженню під час огляду на місці події. У протоколі огляду під час опису гільзи зазначають: місце виявлення; форму (циліндрична або плішкоподібна – *В. К.*); колір металу; маркувальні позначки;

розміри; наявність і форму слідів зброї. Під час опису кулі (дробу) у протоколі відзначається: вид перепони; розміри ушкодження кулі; наявність на кулі сторонніх речовин. Під час пошуку гільз необхідно враховувати механізм викидання гільзи (бік викидання – *В. К.*) вогнепальною зброєю. Водночас ефективним буде застосування металошукача. Гранична дальність польоту дробу – 400 м (за діаметра дробу 5 мм – дальність – 500 м, картеч – дальність до 600 м – *В. К.*).

Під час огляду вогнепальних пошкоджень фіксують: вид і властивості перепони, форму країв ушкодження та його розміри, взаємне розташування декількох пошкоджень, їхнє розміщення на перепоні. У разі виявлення слідів кіптяви, незгорілих порошинок, частин змазки необхідно описати в протоколі: форму, кількість зон відкладення, інтенсивність кожної зони, колір кіптяви чи порошинок, їхню віддаленість від пошкодження тощо.

Визначення напрямку пострілу і місця, звідки він був зроблений. Під час огляду місця події місце пострілу визначають за допомогою виявлення гільз і за слідами вогнепальних пошкоджень. Напрямок польоту кулі звичайно визначається шляхом візування (спостереженням крізь канал пробойни – *В. К.*). Наявність двох пробойн дозволяє визначити напрямок польоту кулі з достатньою точністю. Візування може здійснюватися за допомогою виготовленої з паперу трубки або протягуванням шнура крізь пробойни. Місце пострілу, встановлене за допомогою візування, фотографують. У разі стрільби з великої відстані необхідно враховувати траєкторію польоту кулі. У складних випадках доцільно запрошувати спеціаліста із судової балістики. Виявлена і досліджена на місці події вогнепальна зброя, сліди її дії та боєприпаси підлягають вилученню. Такі об'єкти належним чином упаковуються й опечатуються печаткою слідчого.

Можливості судово-балістичної експертизи. Дослідження вогнепальної зброї, боєприпасів і слідів пострілу здійснюється за допомогою судово-балістичної експертизи, яка є різновидом криміналістичної експертизи. До основних завдань судово-балістичної експертизи належать: встановлення виду, зразка (моделі – *В. К.*) вогнепальної зброї за стріляними кулями, гільзами, слідами пострілу; встановлення конкретного екземпляра зброї за стріляними кулями та гільзами; визначення можливості застосування для стрільби зброї та боєприпасів; встановлення однорідності патронів, куль, гільз, дробу, картечі; встановлення деяких обставин, пов'язаних із застосуванням вогнепальної зброї.

Типові питання, які вирішує судово-балістична експертиза. Під час дослідження зброї: чи є дана зброя вогнепальною, а в разі позитивної відповіді – до якого виду, системи та моделі вона належить; чи справна зброя та чи придатна вона для стрільби; який калібр даної вогнепальної зброї; чи є представлена на дослідження деталь частиною даного екземпляра зброї; чи міг відбутися постріл із даного екземпляра зброї без натискання на спусковий гачок за певних

обставин; чи можливий постріл з такої зброї патронами певного калібру; чи здійснювалася стрільба з такої зброї після останньої чистки. Під час дослідження боєприпасів: чи справні патрони та чи придатні вони для стрільби; до якого виду і зразка належить патрон; чи не відносяться представлені патрони до однієї партії випуску. Під час дослідження стріляних куль, дробу, картечі, пижів: зі зброї якого виду, системи, зразка відстріляна куля, виявлена на місці події; чи не відстріляна куля із представленої зброї; чи не відстріляна куля з одного екземпляра зброї; до якого виду та зразка належить патрон, частиною якого є куля, виявлена на місці події; чи не відстріляна куля зі зброї невідповідного калібру; чи є представлені для дослідження куля і гільза частинами одного патрона; чи складали раніше представлені снаряди (дріб, картеч, кулі – *В. К.*) єдину масу і чи не виготовлені вони в тих самих виробничих умовах; чи не слугував предмет, що підлягає дослідженню, саморобним пижем; з якого матеріалу виготовлений пиж; чи однорідні пижі представлені на дослідження. Під час дослідження гільз: зі зброї якого виду, зразка викинута гільза; чи є гільза частиною патрона, що використовувався під час стрільби з даної зброї; чи не викинуті представлені гільзи з одного екземпляра зброї; чи не є представлені куля та гільза частинами одного патрона; які причини виникнення пошкоджень, що є на гільзі. Під час дослідження слідів пострілу: чи є дане пошкодження вогнепальним; чим саме утворене дане пошкодження (кулею, дробом, картеччю, скалками гранати – *В. К.*); чи є сліди пострілу із близької відстані на одязі потерпілого; в якому напрямку був здійснений постріл; яким є ушкодження – вхідним чи вихідним отвором.

Холодна зброя: поняття що вирішуються експертизою холодної зброї. Холодною називається зброя, призначена для враження цілі за допомогою мускульної сили людини під час безпосереднього контакту з об'єктом враження. Загальні ознаки холодної зброї: наявність частини (деталі), призначеної для нанесення ушкодження (вістря, леза, шипа, ударного вантажу тощо – *В. К.*); наявність пристосування для тримання зброї в руці й огороження її від самоушкодження (наприклад, рукоятки й обмежники ножа – *В. К.*); достатня механічна міцність конструкції, що дозволяє заподіяти ушкодження за рахунок мускульного зусилля.

Класифікація холодної зброї: 1) за призначенням: бойова (військова). Призначена для нанесення ушкодження людині в рукопашному бої (багнети, клинки, шапки тощо – *В. К.*); цивільна. Служить для нападу або самозахисту (фінські ножі, кавказькі кинджали тощо – *В. К.*); мисливська. Призначена для оброблення тушки звіра; кримінальна; 2) за способом і місцем виготовлення: заводська – за своєю конструкцією відповідає технічним умовам, стандартам і, зазвичай, має маркіровочні позначення; кустарна – виготовляється майстрами-зброярами відповідно до певних стандартів, зразків, може мати клеймо майстра; саморобна – виготовляється особами, що не мають спеціальних професійних навичок; 3) за

конструкцією: клинкова; неклінкова; за довжиною клинка: короткоклінкова (кортики, стилети, тесаки мисливські, фінські ножі тощо – *В. К.*); довгоклінкова (шаблі, шашки, шпаги, рапіри, ятагани, мечі, палаші – *В. К.*); за формою клинка: із прямим клинком; з вигнутим клинком; за способом (принципом) дії: колюча (кортики, шпаги, стилети, голчасті багнети – *В. К.*); рубаюча; колочо-ріжуча (фінські, мисливські ножі, кинджали, багнети – *В. К.*); колочо-рубаюча (шаблі, ятагани, палаші, великі кинджали, багнети-тесаки – *В. К.*); рубаючо-ріжуча (бойові сокири, шаблі тощо – *В. К.*); ударно-роздроблююча (булави, кастети, кистені, шестопери, наладонники тощо – *В. К.*).

Основні завдання експертизи холодної зброї: встановлення належності предмета до холодної зброї; визначення її належності до певного типу, виду, способу виготовлення. Типові питання, що можуть бути вирішені експертизою холодної зброї: діагностичні: чи є даний предмет холодною зброєю; до якого виду, типу і зразка холодної зброї належить

даний предмет; яким способом виготовлена така холодна зброя: заводським, кустарним або саморобним; чи не є даний предмет заготовкою холодної зброї; які матеріали, інструменти, устаткування, пристосування використовувалися під час виготовлення холодної зброї; чи не перероблена така холодна зброя з іншої холодної зброї або іншого предмета (якого); чи справна ця холодна зброя, а якщо ні, то чи може вона бути приведена в справний стан; ідентифікаційні: чи не використовувалися інструменти і механізми під час виготовлення даної холодної зброї; чи не носилася зброя в даному чохлі або ножнах; чи не є фрагмент, деталь частиною такої холодної зброї.

Висновки. Сьогодні судова балістика сформувалась як галузь науки криміналістики, а тому має свій предмет, методи, завдання. Судова балістика є теоретичною і методологічною основою експертизи вогнепальної зброї і набоїв. У процесі проведення досліджень застосовуються не тільки методи і прийоми судової балістики, а й залучаються знання з інших наук.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Белкин Р.С. История отечественной криминалистики / Р.С. Белкин. – М. : Норма, 1999. – 496 с.
2. Белкин Р.С. Курс криминалистики : в 3-х т. / Р.С. Белкин. – М. : Юристь, 1997. – Т. 2 : Частные криминалистические теории. – 464 с.
3. Большой юридический словарь. – М. : Инфра-М, 1998. – С. 183–184.
4. Криміналістика : Мультимедійний підручник / В.І. Перкін, П.Д. Біленчук, В.К. Весельський, В.Б. Школьнік, Ю.Б. Комаринська ; под. ред. П.Д. Біленчука. – Київ : Київський національний університет внутрішніх справ, 2008. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. – Системні вимоги : Pentium; 32Mb RAM; Windows 95, 98, 2000, XP; MS Word 97–2000.
5. Криміналістика : [учебник] / под ред. А.Г. Филиппова. – М. : Спарк, 2004. – 750 с.
6. Криміналістика : [учебник для вузов] / под ред. Р.С. Белкина. – М. : Норма, 2004. – 992 с.
7. Криміналістика : [учебник] / под ред. Н.П. Яблокова. – М. : Юристь, 2004. – 718 с.
8. Кримінальний кодекс України : науково-практичний коментар / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, С.Б. Гавриш та ін. ; за заг. ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – 3-тє вид., переробл. та доповн. – Х. :ТОВ «Одісей», 2006. – 1184 с.
9. Кримінально-процесуальний кодекс України : Науково-практичний коментар / за ред. В.Т. Маляренка, В.Г. Гончаренка – 3-тє вид., перероблене та доповнене. – К. : Юрисконсульт ; КНТ. – 2006. – 890 с.
10. Кузьмічов В.С., Прокопенко Г.І. Криміналістика : [навч. посіб.] / за заг. ред. В.Г. Гончаренка, Є.М. Моїсеєва. – К. : Юрінком-Інтер, 2001. – 368 с.
11. Шепитько В.Ю. Криміналістика : [курс лекцій] / В.Ю. Шепитько. – Харьков : Одиссей, 2003. – 352 с.